

JAPONSKA DVOMI V TRDNO ZAVEZNISTVO Z ZDA PRI OBRAMBI

Novi japonski obrambni načrt priznava nevarnost položaja Japonske, pa tudi dvom v trdnost podpore ZDA pri njeni obrambi.

TOKIO, Jap. — Vojaški vodniki so sestavili obrambne načrte za Japonsko, kot poročajo vladni viri. Temeljni cilj teh načrtov je kako čim boljše poskrbeti za varnost Japonske pred kitajskim ali sovjetskim napadom. Na kak napad od drugod sedaj ne računajo.

Bistveno v tem načrtu je priznavanje nevarnega položaja Japonske, ki je bila doslej pod zaščito ameriške vojske. V zadnjem času začela resno dvomiti. Prav ta dvom je druga glavna značilnost japonskega vojaškega načrta.

Japonski vojaški vodniki sodijo, da bi bil sovjetski napad z običajnim orožjem, sličen pohodu v CSR leta 1968. Japonske vojaške sile bi se branile, dokler bi upale na prihod ameriške vojaške pomoči, pa se bi predale, če te ne bi bilo.

Nevarnost od strani Kitajske naj bi bila bolj v notranjem uporu, ki bi ga Japonska, kot upajo njeni vojaški vodniki in načrtovalci, lahko strla brez večje ameriške pomoči.

Zanimivo je, da v načrtu ni nobenega govora o japonskih oboroženih silah izven japonskih meja, ne o jedrskem orožju in ne o kakem povečanju japonskih oboroženih sil preko sedanjega petletnega načrta, ki predvideva nekako 3 milijarde dolarjev letnih izdatkov za narodno obrambo. To je komaj 1% japonskega narodnega dohodka, med tem ko izdajo ZDA za svoje oborožene sile letno okoli 8% svojega skupnega narodnega dohodka.

Japonska in Zahodna Nemčija sta glavni državi, s katerima imajo ZDA velik primanjkljaj in trgovinski in plačilni bilanci. Oni izdajata za svojo narodno obrambo komaj drobno tega, kar ZDA, ki nosijo dober del za njuno varnost na svoj lasten račun.

Zastopnik Hanoia se v Parizu meni z ZDA o pomoči za obnovo

PARIZ, Fr. — Ko so koncem preteklega tedna ob zaključku konference njeni udeleženci odšli domov, sta namestnik zunanjega ministra Severnega Vietnama Nguyen Co Thach in ameriški poslanec W. Sullivan ostala tam in začela razgovore o pomoči, ki jo bodo ZDA nudile Severnemu Vietnamu.

Predvsem sta pripravljala sestavo komisije, ki je bila določena v razgovorih dr. H. Kissingerja v Hanoju. Ta komisija naj bi bila sestavljena iz predstavnikov Hanoia in Washingtona ter naj bi pregledala in določila potrebe. Po tedanji objavi bi naj začela delati že sredi tega meseca.

Vremenski prerok

Oblačno, toplo z možnostjo neviht. Najvišja temperatura okoli 65.

Novi grobovi

Frank Smrdel
Včeraj je po dolgi bolezni umrl 83 let stari Frank Smrdel s 16004 Parkgrove Avenue, rojen v Dubani pri Košani, od koder je prišel v ZDA l. 1924, mož Emily, roj. Jerkic, preje por. Lah, očim Edwarda Laha, oče Mrs. Dorothy Wallace, 4-krat stari oče. Pokojnik je bil do upokojitve leta 1958 zaposlen 21 let pri Marquette Metal Products, bil član Društva Kras št. 8 ADZ, KSKJ št. 169 in Kluba slovenskih upokojencev za Waterloo Road okrožje. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v petek dopoldne ob 10. na Kalvarijo. Pokojnik bo položen na mrtvaški oder jutri, v sredo zvečer ob 7.

Agnes Malakar
Včeraj je umrl v Hillcrest bolnišnici 62 let stara Agnes Malakar, roj. Vorakovich v Lorainu, Ohio, iz Chesterlanda, žena Josepha, mati Mrs. Sam (Dorothy) Coso in Johna J., 6-krat stara mati, sestra Milana, Mary Cica, Wasila, Mildred Bednarik, Nicka, Michaela, Marthe Ralich, Sophie Bunevich in pok. Rudyja. Bila je članica Srbsko-ameriškega kluba. Pogreb bo v petek popoldne iz Grdinevega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. na Whitehaven pokopališče. Pogrebne molitve bo opravil very rev. Branko Skaljac.

Frank J. Morel
Včeraj je umrl v Euclid General bolnišnici 62 let stari Frank J. Morel s 1487 E. 173 St., rojen v Jugoslaviji, od koder je prišel kot otrok, bil zaposlen skozi 20 let pri Morrison Products, mož Anne, roj. Vardian, oče Roberta in Rite, 4-krat stari oče, sin Frances, brat Michaela, Stanleyja, Frances Zupan, Mary Vardian in Anne Smekel. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v petek ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na Kalvarijo. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob 7.

V Rio de Janeiro so pustovali kar tri dni

RIO DE JANEIRO, Brazil. — Od sobote do danes opoldne so bili zaprti uradi, banke in vse poslovno življenje je zastalo, ko je vse prevzelo pustno razpoloženje.

Ples, zabava, veselje, uživanje vsepovsod za vse brez izjeme.

Čire na želodcu dobe ljudje med spanjem

Floridski zdravnik dr. L. Dragstedt trdi, da dobe ljudje čire na želodcu in dvanajsterniku med spanjem, ko telo počiva.

MIAMI BEACH, Fla. — Čiri (rane) na želodcu in na dvanajsterniku so boleče in huda reč. Dobijo jih običajno ljudje, ki se preveč ženejo in delajo pod velikim živčnim pritiskom. Dr. Lester Dragstedt, kirurg Floridske univerze, je prišel do zaključka, da nastanejo čiri tekom spanja, ko človekov organizem popusti v svoji pazljivosti.

Vzrok nastanka je neurejenost puščanja želodčne kisline v želodec. Pri zdravem človeku pušča organizem toliko te kisline v želodec in le tedaj, kadar je ta potrebna za prebavljanje zaužite hrane. Če prihaja ta v želodec v preveliki množini ali tedaj, ko ni hrane v njem, začne razkrajati želodčno steno in tako nastane rana ali čir.

Čiri na dvanajsterniku se narede raje pri še mladih ljudeh, ki se preveč ženejo za uspehom, na želodcu pa pri starejših. Oboje se da preprečiti, če se prizadeje zavedati nevarnosti. Kakor hitro ugotovi zdravnik, da ima nekdo preveč želodčne kisline, je potrebno, da odredi uživanje sredstev, ki to kislino razredčijo ali uničijo. Po novem je treba zdravila jemati pred spanjem, ker nevarnost nastanka čirov je ponoči.

Severni Vietnam slabši od nacistične Nemčije

TAMPA, Fla. — Let. polk. R. P. Keirn, star 48 let, je bil v vojnem ujetništvu tekom druge svetovne vojne v Nemčiji, v severovietnamskem pa 7 in pol let, od julija 1965 pa do zdaj.

V razgovoru s časnikarji je dejal, da so Nemci vojne ujetnike smatrali za ljudi in temu primerno z njimi postopali. Severni Vietnamci so jih imeli za zločince in v postopek z njimi je bil nečloveški. Izboljšalo se je šele od leta 1969 in posebno v zadnjih mesecih, ko so jim dajali nekaj več hrane, da bi boljše izgledali ob izpustitvi.

Bogati kot revni hočejo biti deležni "karnevala".

Iz političnih jetnikov so postali zločinci?

SAIGON, J. Viet. — Vlada Južnega Vietnama naj bi bila večje število levičarskih jetnikov, ki jih je imela v zaporih in taboriščih, pustila obsoditi za razne zločine in jih nato poslala med kaznjence. S tem so bili izvezti iz skupine, ki je bila določena za izpustitev v okviru določil pariškega sporazuma.

Koliko je na teh trditvah resnice, je težko ugotoviti med tolikšno propagando, toda trdijo, da je to glavni vzrok prepira med vlado Južnega Vietnama in med Viet Kongom, ki je pričakoval, da bo na deset tisoče njegovih pristašev, ki so v ječah in taboriščih, izpuščenih.

Zaradi tega spora o izpuščanju političnih jetnikov je prišlo do začasnega odhoda rdečih iz Skupne štiričlanske vojaške komisije, ki med drugim ureja v podrobnostih tudi izpuščanje ameriških vojnih ujetnikov.

V Franciji obe strani v polnem naporu sil

Pri volitvah v nedeljo bo pala odločitev in obe strani uporabljata vse sile za pridobitev svoje zmage.

PARIZ, Fr. — Francoski socialisti in komunisti v okviru Ljudske fronte se prizadevajo z vsemi močmi za zmago v nedeljo, ko bodo v večini preostalih volilnih okrajev izvoljeni poslanci. Komunistični vodnik Georges Marchais in socialist Francois Mitterand sta se posvetovala in pritegnila še svojega manjšega zaveznika Roberta Fabre od dela radikalov.

Socialisti so nekam slabe volje, ker so dobili le 19,3% vseh glasov napram 21,1% glasov odanih za komuniste. Upali so, bodo oni prevladali in s tem imeli tudi glavno besedo v Ljudski fronti. Ni jim uspelo in to utegne imeti svoj vpliv na volivce v nedeljo.

George Pompidou je pozval na razgovor finančnega ministra Giscarda D'Estainga in druge člane vladne koalicije za izdelavo načrtov za nedeljske volitve.

Pritegnil je sredinske reformiste, ki jih vodi znani Jean Lecanuet. Ta je izjavil, da bo sodeloval z degaulisti, da prepreči zmago levičarjev.

PREDSEDNIK SUDANA JE ODKLONIL POPUŠČANJE MORILCEM DIPLOMATOV

Predsednik Sudana Jaafar el Numairi je dejal včeraj v govoru vsej deželi, da je bil umor treh tujih diplomatov pretekli petek v Kartumu "nedopusten zločin" in je napovedal za morilce pravično kazen. Posredovanje vodnika El Fatah v korist prijetih morilcev je odklonil.

KARTUM, Sud. — O 8 morilcih "Črna septembra", ki so v rokah oblasti Sudana, je dejal predsednik republike Numairi, da "bodo postavljeni pred sodišče in on bo pustil, da jih zadene pravična kazen". "Imam polno zaupanje, da bo sodba odločena in pravična," je poudaril predsednik v govoru preko radio vsej deželi. Pozval je arabske države, naj se mu pridružijo v obsodbi napada na savdsko poslanstvo in v obsodbi umora treh diplomatov. "Tisti, ki se hočejo maščevati Izraelu za sestrilev libijskega letala in oborožene napade na Libanon, naj se bore v deželi napadalca in ne v poslanstvih naših arabskih bratov," je Numairijev nasvet arabskim gverilcem.

"Ni nobenega junaštva v ugrabitvi nekaj neoboroženih ljudi in njihovo zadrževanje kot talcev v podporo zahtevam, o katerih vsakdo ve, da so neizpolnjive, in ugrabljene nato poklati kot ovce," je ugotovil predsednik Sudana.

Ugrabitelji so umorili ameriškega poslanika 54 let starega C. A. Noela Jr. in njegovega namestnika, odpravnika poslov G. C. Mooreja. Trupli obeh sta bili prepeljani v ZDA in bosta danes položena k večnemu počitku na narodnem vojaškem pokopališču Arlington. Poleg ameriških diplomatov so ugrabitelji umorili tudi belgijskega zastopnika.

Predsednik Nixon je včeraj odkril v državnem tajništvu spominsko ploščo 20 uradnikom državnega tajništva, ki so bili ubiti tekom opravljanja svoje službe v tujini. Za današnji pogreb Noela in Mooreja je odredil spustitev vseh zastav na zveznih poslopijih na pol droga v znak splošne žalosti nad to nasilno smrtjo. V kratkem govoru pri odkritju spominske plošče je predsednik Nixon pozval vse države, naj se pridruže v žalosti nad to tragedijo.

val vse države, naj se pridružejo ZDA in odklonijo vsak poskus izsiljevanja teroristov ter pri tem svaril: Država, ki bo popuščala teroristom danes, utegne biti jutri od njih uničena!

V Kartumu pravijo, da je vodnik Al Fatah, najmočnejše gverilske skupine, katere tajni organ naj bi bil "Črni september", pozval predsednika Numairija, naj bo milostljiv do 8 teroristov, ki so se predali v nedeljo v savdskem poslanstvu, ko so videli, da vlada ni pripravljena njihovih zahtev izpolniti. Predsednik Numairi je poziv Yasirja Arafata, vodnika Al Fatah, odklonil. Sploh je tega obdolžil organizacije in zamislil celega napada, četudi je Al Fatah že preje izjavila, da ni imela pri tem nobenega opravka.

Predsednik Numairi je opozoril Arabce, da je umor v Kartumu potisnil v ozadje izraelski napad in uničenje libijskega potniškega letala in škodoval "arabski stvari" v svetovni javnosti.

Peking bi se rad menil s Tajpejem o združitvi

HONG KONG. — L. R. Kitajska je ponudila kitajski nacionalni vladi na Tajvanu neposredne razgovore o združitvi otoka Tajvana s Kitajsko. Istočasno je nacionalno vlado posvarila pred vsakim načrtom zamenjati sedanjo ameriško prisotnost na otoku s kako "drugo". Mišljena je brez dvoma Sovjetska zveza.

V Tajpeju so na predlog iz Pekinga odgovorili, da je to "komunistična zvijača", ki naj oslabi položaj nacionalne Kitajske. Ta ima še vedno veljavno vojaško obrambno pogodbo z ZDA in na otoku je še okoli 8.000 ameriških vojakov, ko ga sicer varuje tudi ameriška Sedma flota.

Ko so se odnosi ZDA z L. R. Kitajsko skoraj normalizirali, ko bosta v bližnji bodočnosti odprta "zvezna urada" v Washingtonu in Peking, bi Peking brez dvoma rad našel pot pomiritve s Tajvanom, ker bi to odstranilo zadnjo oviro še večjemu zblizanju z ZDA, ki ga smatra za potrebnega v času, ko računa z možnostjo nenadnega sovjetskega atomskega napada.

Golda Meir bi rada za pol milijona pomoči

WASHINGTON, D.C. — Predsednica vlade Izraela Golda Meir je pretekli teden, ko je bila sprejeta od predsednika Nixona, prosila za 515 milijonov dolarjev delno v pomoči delno v kreditih. Večji del tega denarja bi Izrael porabil za nakup novega orožja, ko se prizadeva, da bi ostal čim dalj možno pred Arabci v skupni vojaški moči.

Po vsem sodeč je Golda Meir dobila povoljen odgovor, četudi ni bilo o tem nič uradno objavljene. Čas za kaj takega ni primeren.

Iz Clevelanda in okolice

Stouffer Food prodan—
Litton Industries, ki so leta 1967 kupile od Vernona Stoufferja njegovo podjetje za pravljanje hrane Stouffer Food v Solonu, Ohio, so včeraj to prodala švicarski družbi Nestle Co.

CTS išče rešitev—

CTS je znižal voznino v skladu z zahtevo župana R. J. Perk, s tem pa še ni iz vode. Rešitev je šele treba najti. Včeraj sta jo v dolgem razgovoru iskala župan R. J. Perk in predsednik uprave CTS N. Bucur.

Seja—

Podružnica št. 47 SZZ ima v nedeljo, 11. marca važno sejo ob 2. uri popoldne v SND, 5050 Stanley Ave., Maple Heights, O.

Visoka pomlad?—

Včeraj je bil proti pričakovanju izredno lep dan in toplomer se je dvignil od 3.45 popoldne na 74 F, kar je doslej za ta dan v letu najvišja temperatura. Bilo je kot v visoki pomladi, prijetno sončno in toplo, če ne že skoraj vroče. Vremenski preroki nam napovedujejo še nekaj toplih dni, predno se bo zopet vrnil hlad.

Kanada odgovorna za škodo poplav ob jezeru Erie

CLEVELAND, O. — Kong. C. A. Vanik iz Clevelanda trdi, da je za škodo, ki jo povzročajo poplave na južni obali jezera Erie, odgovorna Kanada, ki da je z zaporo Wellandskega prekopa povzročila dvig jezerske gladine. Vlada ZDA naj bi bila vlado Kanade ob zaporu prekopa, ki je bila nujna zaradi njegovega poplavljanja, opozorila na odgovornost za morebitno škodo, ki bi zaradi tega nastala.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Nixonova vlada se je odločila omejiti dviganje cen z odločnim nastopom proti petrolejskim družbam. Napovedovali so, da bodo te cene svojih produktov zvišale za povprečno 8%. Svet za življenjske stroške je včeraj odločil, da je povišanje dovoljeno le za — 1%! Napovedujejo, da bo skoro sledila tudi neke vrste odločba za deželne pridelke, ki rastejo v cenah iz dneva v dan in pogajajo kvišku cene hrane. To je treba ustaviti, ali pa bojo delavske unije zahtevale prekomerne poviške v razgovorih za nove delovne pogodbe, kar bi brez dvoma sprožilo nov val inflacije in povzročilo nove težave — dolarju.

ATENE, Gr. — Vlada je zaprla univerze, kjer so študentje demonstrirali in zahtevali večjo akademsko svobodo. Predsednik vojaške vlade Papadopoulos je izjavil, da bo "siri" vsak poskus zapeljanih študentov motiti javni mir in red. NEW YORK, N.Y. — Včeraj je umrla v Danby, Vt., 80 let stara pisateljica, Nobelova nagrajenka za literaturo Pearl S. Buck, ki je napisala preko 75 romanov in vrsto povesti in črtic. Najbolj znana je "Dobra zemlja". Njena dela so prevedena v vse jezike sveta, saj je najbolj prevajana ameriška pisateljica.

NOVO IN STARO SE JE POMEŠALO — Slika kaže del Londona, glavnega mesta Velike Britanije, kjer se med starimi hišami dvigajo nove stolpnice. Cerkev sv. Pavla na desni, največja na svetu, je nekam izginila med novimi orjaki. Velika Britanija preživlja hude gospodarske težave, ko štrikajo javni uradniki, državni uslužbenci in razne unije, da bi pripravile vlado do popuščanja v zamrznitvi plač in cen, ki je postala neobhodna, ko je inflacija zdvijala. Štrajka celo pomožno osebje v bolnišnicah. Štrajk delavstva v plinarnah je povzročil pomanjkanje plina in je preko 50.000 domov ostalo brez ogreva in sredstva za kuhanje.

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44108

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

33

No. 47 Wed., March 7, 1973

Dedovanje kmetije v Sloveniji

Že včeraj smo v tej rubriki omenili, da se v republiki Sloveniji pripravlja zakon s predpisi in regulacijami za dedovanje kmetij. Pisali smo namreč o ukrepih marksističnega režima v domovini, ki naj bi pomagali slovenski kmečki domačiji iz velike stiske, kamor jo je bil hote pahniti prav isti režim, pa je po četrstoletnem razvoju s strahom ugotovil svojo napako in jo sedaj hoče popraviti ter kmečki grunt rešiti propada. Med važne zakonite ukrepe v to smer spada zakon o dedovanju.

Pravzaprav imajo v načrtu dva zakona, to pa radi tega, ker pravilno razlikujejo med dvema oblikama zemljiškega lastovanja, namreč med kmetijo (zasebnim kmetijskim gospodarstvom) na eni, in kmetijskim zemljiščem na drugi strani. Ker je velika večina priseljencev v ZDA in Kanado prišla sem iz kmečkih hiš in družin, in pa, ker je pravilna ureditev kmečkega dedovanja zelo važna zadeva za ohranitev kmečkega doma, se bomo pri tej stvari bolj podrobno pomudili. Saj je od dobre rešitve tega vprašanja končno odvisna bodočnost celotnega naroda.

Zakonski osnutek opredeljuje kmetijo kot kmetijsko proizvodno enoto, ki je hkrati pravna (juridična) in finančna enota z lastnim premoženjem, jamstvom, s pravico do samostojnega odločanja na gospodarskem in tržnem področju, pa je obenem tudi družinska skupnost, ki proizvaja in se tako loči od drugih družin, ki so v bistvu le potrošne skupnosti. Te in take kmetije hoče zakon zaščititi pred razkosavanjem in preobremenjevanjem z deleži in dotami. V mislih ima seveda predvsem taka kmetijska gospodarstva, ki so zmožna samostojno ali pa s proizvodnim sodelovanjem z "organizacijami združenega dela" nuditi družini take dohodke, ki bodo zagotavljali socialno varnost in stabilnost njenih članov. Pri slovenskih razmerah na kmetih, kjer izrazito prevladuje mala kmetija, in pri režimski uredbi o maksimalnem dovoljenem obsegu kmetij le 10 hektarov obdelovalne (orne) zemlje, je jasno, da je takih samozadostilnih kmetij malo. Zato dedovalni zakon izrecno prišteva med kmetije tudi taka gospodarstva, kjer kmetijska proizvodnja ni edini vir dohodkov. Govori zatorej o delavsko-kmečkih gospodarstvih, ko del dohodkov pride od nekmečkega dela (tovarna, obrt). O tem zakonitem zgodovinskem procesu kmečko-delavske simbioze je ta pisec razpravljaval in pisal že zdavnaj pred komunistično revolucijo.

Pod pojmom "kmetijsko zemljišče", na drugi strani, je razumeti take površine, ki ne tvorijo kmetije, ampak so razbite, ne sestavljajo proizvodne enote in so dostikrat v rokah nekmečkih lastnikov. To je drugačna kategorija in se zatorej dedovalni zakon nanjo ne nanaša. Obravnava se v separatnem zakonu.

Katera so torej temeljna določila zakonskega osnutka za dedovanje kmetij?

1) Osnovno načelo za dedovanje kmetije je stara, že dolgo zahtevana in preizkušena določba, da gre domačija v celoti **enemu samemu dediču**. Naj je bilo to v prejšnjih časih zakonito predpisano ali ne, moder in previden gospodar je to načelo v glavnem vpošteval in kmetije ni razdrobil. A takih modrih ljudi ni bilo vedno in povsod veliko. Le prebudo se je zgodilo, da je oče dal zapisat grunt sinu Janezu, a pri tem določil del zemlje Jožetu, njivo Tonetu, gozdno parcelo Micki, lepo ležeč, za gradnjo idealen travnik Urški itd. Kmetija se je na ta način razdrobila in močno opešala.

2) Delež drugih dedičev naj bodo načeloma v denarju, **ne v naravi**, da se prepreči drobljenje; dedna vsota se zmanjša na nujni delež. S tako določbo se najbolj učinkovito zagotovi domačiji gospodarska trdnost in produkcijski napredek tem bolj, če se omogoči prevzemniku po nizkih obrestih kredit za izplačilo deležev.

3) Krog sodedičev se omeji na **najbližnje sorodstvo** (zakonca, otroke in starše). Tako se prepreči, da bi bil dedič kmetije preobremenjen z denarnimi datjavami osebam izven najbližnjega družinskega kroga.

Glavni dedič, ki domačijo podeduje, mora v smislu osnutka še pred dedovanjem dokazati, da je kmetijsko zemljo obdeloval z osebnim delom, torej ni opustil svoje redne poklicne zaposlitve na kmetiji in ne pretrgal vezi z domačijo in kmetstvom. S tem pa ni rečeno, da mora izvirati njegov dohodek samo iz kmečkega dela. Lahko je zaposlen nekje kot delavec ali se ukvarja s kakim rokodelstvom, vendar pri tem osebno obdeluje zemljo in ta poklic pomembno pripomore k njegovi življenjski eksistenci. Z ozirom na ono, kar smo zgoraj zapisali o kmečko-delavskih gospodarstvih, ki jih bo v domovini vedno več, je taka karakterizacija dediča kmetije brez dvoma pravilna. Kombinacija kmet-delavcev v eni osebi bo uspešno zavirala pretirano proletariizacijo širokih plasti naroda, kajti kdor lastuje in obdeluje zemljo — čeprav jo je malo — ne more postati pristen proletarec.

Na drugi strani pa bo spojitve delavca s kmetom v isti osebi učinkovito pomagala ohranjati kmečki etos in bo zavezila ugodni odtok mladih ljudi pod 30 let starosti na kmetih padel od 40 na 17. To je alarmanten položaj! Bog daj, da bi novi dedovalni zakon z opisanimi rešitvami vsaj delno začel popravljati veliko škodo, ki jo je sedanjí režim zadal kmečkemu stanu v Sloveniji.

L. P.

BESEDA IZ NARODA

Nova pola

CLEVELAND, O. — Društvo Amerikansko-jugoslovanski Sokol Cleveland, Ohio, priredi v "The Charter House Motel" na 24800 Euclid Ave. svoje običajno letno prireditve, na kateri bodo kot gostje nastopili pod vodstvom starostke G. Janeza Varška s telovadbo udje STZ.

Morda bo kdo, ki duhu časa na sledi, oziroma se kot klop drži preteklosti, dejal: "Je-li Varšek ob pamet, da gre nastopat s Sokoli? Ni!"

Staro, ki po nepotrebnem razdvaja in zastruplja dobre odnose med organizacijama, ki imata v bistvu enake cilje, je modro v miru odstraniti. Med Slovenci še posebej. Vsakdo, ki pozna zgodovino obeh organizacij, ve, koliko strupenih nasprotij je bilo zasejanih tekot desetletij iz sebično namišljenih koristi popolnoma drugačnih združb. Namesto združevanja so razdvajala mali slovenski narod. Škodljive posledice smo doživeli, videli in pretrpeli.

Prepričan sem, da je prav, da take nekoristne in škodljive vplive pokopljemo brez pompa. Korak naprej bo brezdvomno prijateljsko sodelovanje obeh telesno-vzgojnih organizacij, ne pa neprijazno medsebojno gledanje.

Ta nova pot bo nedvomno koristila slovenskemu narodu sedaj in v bodočnosti. Nobeni organizaciji ne bo treba radi tega žrtvovati znajbi bistvenih ciljev. Starosti STZ g. J. Varšku se prisrčno zahvaljujemo za pokazano modrost in širokogrudno uvidnost. STZ želimo lepe uspehe in napredek!

dr. V. Benedik,
t.č. starosta omenjenega
Sokolskega društva

Sodelovanje slovenskih narodnih domov

CLEVELAND, O. — Federacija slovenskih narodnih domov priredi v nedeljo, 18. marca, banket v počastitev slovenskega "moža" in "žene" za leto 1973 v SND na St. Clair Avenue. Pričetek ob 4. popoldne. Letos je gostitelj Slovenski narodni dom na E. 80 St.

Po vseh domovih sta bila izvoljena za leto 1973 za "moža leta" Charles Ipavec, za "ženo leta" pa Mrs. Josie Zakrajsek. Oba sta pomagala, se trudila in žrtvovala svoj čas v korist naših narodnih domov, pa tudi sicer v korist naše slovenske skupnosti. Več o tem sta poročala S. Pockar in F. Cesen, pa naj vendar še jaz nekaj pripomnim.

Na prvem sestanku 11. avgusta 1959 v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue smo izvolili Josie Zakrajsek za zapisničarico Federacije slovenskih narodnih domov. To nalogo vrši tudi sedaj. Charles Ipavec se je nekaj let po ustanovitvi Federacije pridružil tej kot pravni svetovalec in ves čas uspešno pomaga. Obema moje čestitke!

Želim poročati nekaj o delovanju "moža leta, izbranim pri Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Ta čast je letos doletela Stanleyja Pockarja. Preje so jo bili deležni: leta 1964 Frank Zagar, leta 1965

mer slovenska kulturna radio ura že nad 10 let po značnih valovih prinaša v slovenske domove pesem, besedo in melodijo. Ta ura, kakor tudi vse druge nacionalne ure, je sedaj v nevarnosti, da je ne bo več. Zato se ravno sedaj pobirajo podpisi, ki bodo poslani v Washington, da se narodnostne ure ohranijo. Direktor slovenske ure je Vlado Kralj, ki že vseh svojih 10 let vrši zastoj svoje veliko poslanstvo.

Mladina pri KSKJ, ki se je zbrala iz vseh večjih mest Amerike, iz Waukegana, Clevelanda, Indianapolisa, Jolietia in Milwaukeeja, je imela 17. in 18. febr. tukaj svoj velik športni spored. Medsebojne tekme so se vršile v košarki. Zvečer, 17. feb., so imeli velik družabni večer, kjer so s starejšimi vred napolnili dvorano sv. Alojzija prav do zadnjega kotička. Mladina je bila živahna in vesela. Znajo zapeti tudi po slovensko, kar je pohvalno vredno. Za šport pri milwaukeeški KSKJ ima veliko zaslug mlad Rudi Pugelj. Čestitamo k temu velikemu športnemu dnevu!

Triglavska predpustna zabava 24. februarja je moralno in gmočno dobro uspela. Društvo Triglav se na tem mestu vsem cenjenim gostom zelo lepo zahvaljuje za tako velik obisk. Dvorana, ki je bila za to priliko prav primerno in lepo okrašena, je naredila na ljudi lep vtis. Belo pogrnjene mize so gostje, ki so prišli na zabavo iz Milwaukeeja, Waukegana, Chicaga in Lemonta ter od drugod, zasedli do zadnjega sedeža. Slišati je bilo pohvalo za dobro pripravljeno večerjo, za kar gre priznanje našim društvenim ljudem, ki so klobase naredili in nato pripravili večerjo vsem v zadovoljstvo. Zeje ni bilo ta večer, za kar so se zavzeli nekateri že izkušeni možje pri Triglavu.

Na zabavi je bilo lepo število mask. Od starejših je vzbujala posebno pozornost skupina "Arabceev" in "Izraelceev", "Vietnamceev", "Clown", "baba z dedcem v košu" in druge. Prvo nagrado je prejel "Vietnamec". Od mlajših mask sta prejeli prvi nagradi "sonce" in "sod". Med ene in druge so bile razdeljene še številne manjše nagrade. Hvala vsem, ki so se oblekli.

Godba pod vodstvom Franka Sezona je bila živahna in prijetna, domača. Frank naredi razpoloženje med ljudmi, ker zraven tudi poje. Tako je zabaval ljudi, da so kar sedeli za mizami in peli — niso mogli oditi domov. Vse to je znak, da človek v dolgih zimskih dneh po delu po tovarnah nujno potrebuje domačega razvedrila in poštene prijateljske zabave.

H koncu naj bi izrečena še zahvala g. župniku Klavdiju za gostoljubnost, ko je dal na razpolago dvorano in kuhinjo. Dobitke so darovali E. Majhenič zapestno uro, Mici Coffelt ženski sveter, Loni Limoni pa kapric blazino. Vsem iskrena hvala!

Med tem je slavil 80-letnico svojega rojstva spoštovani rojak G. Frank Ermenc, ki je bil s svojo ženo Mary gost na zabavi. Pozdravil ga je predsednik društva Triglav Jože Ornik in mu k temu lepemu jubileju iskreno čestital. G. Frank Ermenc, ki je stalni gost triglavih prireditvev in piknikov, se je rodil v vasi Radmirje, v lepi spodnji Savinjski dolini, 20. febr. 1893. V šolo je hodil v Mozirje in se nato izučil za trgovskega pomočnika. Še zelo mlad fant se je leta 1913 podal v daljni svet in prišel v Milwaukee. Tukaj je obiskoval večerno šolo ter se izučil pogrebništva. Leta 1917 se je poročil z mlado in zalo gđe. Mary, roj. Verbic, s katero sta obhajala prav te dni tudi 56-letniško skupnega zakonskega življenja. Leta 1937 je Frank Ermenc sezidal svoj nov in lep pogrebni

zavod na W. Greenfield in 54. cesti, katerega vodi še sedaj. Ugledelemu Slovincu, pevcu, igralcu in kulturnemu podporniku kličemo: Še na mnogo let!

Zvedeli smo žalostno vest, da je na Gorenjskem v vasi Podbrezje umrla mama našega župnika g. p. Klavdija Okorna. Odletel je z letalom na njen pogreb in da tam mašuje za pokojnjene blage duše. Vsi člani društva Triglav izrekamo svojemu duhovnemu vodju iskreno sozallje!

Član društva Triglav Ivan Kunovar je pred kratkim položil izpit iz knjigovodstva in dobil diplomu. Njegova hčerka Mojca je odprla svoj frizerski salon na Michael St. Obema naše čestitke! Te dni stopa v svoj zasluženi pokoj zvesta članica društva Triglav gđe. Marija Šeškar. Micka je sestra Ivanke Modic in rev. Franceta Šeškarja, kateri je bil med vojno zelo mučen od Gestapa in živi sedaj v Nemčiji. Micki želimo vsi člani prijetnega pokoja in dolgega življenja!

F. Rozina

Slomškov banket v nedeljo, 11. marca

CLEVELAND, O. — V cerkveni dvorani sv. Vida bomo to nedeljo sedli k mizam mnogi Slovenci in Slovenke, ki nam je pri srcu zadeva proglasitve svetnikom našega slovenskega škofa Antona Martina Slomška. Predsedoval nam bo vicepodstolator — pospeševatelj Slomškove kanonizacije, šentlovrenški župnik rev. J. Varga z odborniki Slomškovega krožka, ki z njim delajo in mu stoje ob strani.

Vesel sem, da se bom letošnji jaz mogel udeležiti tega banketa in slavnostnega zborovanja v domači družbi pri mizah, kjer bo gotovo dosti dobrot za telo, a še več lepega in veselja za srce in duha. Lansko leto sem bil zadržan.

Kadar pomislim na tega sina zelenega štajerja in očeta vseh Slovencev, me prevzame tiho ginstenje in toplo čustvo hvalečnosti do Previdnosti božje, ki je poslala našemu malemu narodu velikega moža v odločilni dobi njegove zgodovine.

Vselej, ko sem se podnevi vozil z vlakom proti Mariboru, naši lepi severni prestolici, Slomškovega mestu, sem od Celja naprej gledal skozi okno, da ujamem bežni pogled na prostor, no kmečko hišo na brdu Slomu v ponikovski župniji, kjer je Slomškovega Tončku tekla zibelka.

Bog ve, če stoji pred ponikovsko cerkvijo še tisti košati oreh, pod katerim je kaplan Prašnikar učil in izpraševal Tončka in druge otroke, kako so napredovali z branju, pisanju in drugih znanostih. Če tisti oreh še stoji, ali vsaj drugi, ki je pogal iz njegovih korenin, bi ga morali ograditi in obesiti nanj spominške plošče Tončku in kaplanu Prašnikarju. Bil bi živ in pomemljiv spomenik. Ali ne stoji tam nekje v severni Indiji staro davno drevo, ki je baje zraslo iz korenin onega prvega, pod katerim je pred 700 leti kraljevič Siddhartha premišljeval ničevost in praznoto vsega posvetnega in iskal razsvetljenja za uganke življenja. Pod tistim drevesom je postal Budda-Bodisatva — Razsvetljeni. Se danes sto tisoči njegovih učencev romajo tja iskat razsvetljenja.

Slomšek naš narodni prosvetitelj, tudi moja osebna zahvala gre tebi za tisto skrinjo v domači hiši v podstrešni sobi. V njej so bile lepo zložene Mohorjeve knjige od 10 do 12 let nazaj. Komaj sem se bil naučil brati, vse segal po njih in jih prebiral vse — mnoge tudi po dvakrat in trikrat — vse: večernice, koledarje, strokovne, potopisne, poezije, Lampetove Zgodbe sv. pisma

itd. V milijonih so šle mohorjeve v slovenske hiše in slovenske glave in srca in gredo še danes v podvojenih izdajah.

*Sv. vera bodi vam luč,
materni jezik bodi vam ključ
do zveličavne narodne omike.*

V ogromni meri je zasluga škofa Slomška, da smo Slovenci dolgo pred drugimi večjimi narodi postali prosvetljeni, izobraženi, pismeni narod.

Ne bom podrobno omenjal, kako so učil narod s tiskano in živo besedo. Govoril si razumljivo, nazorno, v prispodobah in primerih, da te je ljudstvo zlahko razumelo. Iz globin tvojega velikega srca ti je vrela beseda; zato je tudi našla pot v globine src poslušalcev.

Bil si tudi pesnik, ljudski bard. Apostol vedrosti, poštenega veselja in zadovoljnosti. Še danes jih narod poje: Preljubo veselje oj kje si doma... Eno rožco ljubim, v mojem srcu spi... En hribček bom kupil, bom trte sadil! In toliko drugih. Vsejal si z njimi v srca seme plemenitih rož in iztrebil krčmarsko kvantarsko kroženje.

V letih sem že, pa bi le rad dočakal tvojega poveljanja — povzdignjenja na oltarje. Kakor si živel za Boga in izročeni ti narod, tako si tudi umiral kakor v zamaknjenju in tako rekoč na sersafskih perutih odletel k Bogu.

Sto let pred II. vatikanskim koncilom si povedal Rimu in svetu, da je duh sv. Cirila in Metoda duh Kristusov, ne pa zmerzanje drugih kristjanov z razkolniki, krivoverci in sežiganje na grmadi.

Poromal bi na Slom in Ponikovo, v prelepi Maribor, ki si nam ga ti rešil, s Slovenskimi goricami in Pomurjem vred in Celjem, ko je že drzni in ošabni tujec segal po vsem. Poklonil bi se tvojemu spominu pred tvojim grobom, s tvojimi zemeljskimi ostanki in pošepetal tvoje verze:

*Ne bo rezan kamen groba
oznan'val,
pod napisom zlatim tudi ne
bom spal.
Naj na mojem grobu raste
rožmarin,
šopek rožic, ljubih meni,
za spomin.*

Bratje in sestre Slovenci, priporočajmo se njegovi priprošnji darujemo za stroške preiskave, ki pregleduje njegove spise in življenje, da ne bo kdo imel kaj čitati. Storimo vse, da čimprej napoči dan, ko bomo smeli njegove slikam in kipom dodati svetniški sij okoli glave, z rožmarinom in cvetjem krasiti ne samo njegov grob, ampak tudi njegove oltarje.

Dr. L. Tomc

Virusi namesto praškov

Predlog strokovnjakov FAO za boj proti rastlinskim škodljivcem.

Proti škodljivcem, ki ogrožajo posevke, bi bilo treba uporabljati viruse namesto kemičnih sredstev, so sklenili strokovnjaki, zbrani na rimskem seždu FAO. Škodljivi mrčes bi okužili z virusi ali z zajedalci, ki bi ga uničevali.

V minulih 25 letih so uspešno preizkusili 7 zajedalcev, o 25 virusih pa pravijo, da so dober "potencialni material".

Spričo posledic rabe raznih kemičnih snovi, zlasti praška DDT, izjavljajo strokovnjaki, da gi bilo treba čimprej uvesti nove metode. Kot orožje proti insektom bi lahko uporabljali tudi bakterije in glivice ter biokemične snovi, na primer hormone, ki insekte privlačijo ali pa odbijajo.

JOŽE GRDINA:

MARIJINE SOLZE IN FATIMA

Toda v Ameriki? Sami sodite: Zakaj v Ameriki in zakaj ne v Rusiji?

Ko sem gledal lepi Marijin kip, je moj duh splaval tja v Fatimo, od koder so ga prepe-ljali v Ameriko. Fatimo sem obiskal oktobra 1960. Ko sem delal načrt za moje potovanje, sem med države in mesta, ka-tere sem izrečno hotel videti, vključil tudi Fatimo. Potova-nje, katerega sem pričel v petek, 15. julija 1960, je šlo preko Dan-ske in Finske v Rusijo in prva postaja tega potovanja je bil Petrograd, prestolnica ruskih carjev, zdaj Leningrad in potem naprej po začrtani poti skozi Lurd — v Fatimo.

Bilo je prve dni oktobra, ko sem končal s svojim razgledom po Španiji, kjer sem med dru-gim ogledal Madrid, glavno mesto Španije, potem pa sloveči Alkazar, ogromni spomenik Presv. Srca Jezusovega pri Ma-dridu in še druge kraje.

V četrtek večer, 4. oktobra sem se v družbi slovenskih roja-kov, katere sem srečal v Ma-dridu z bivšim preserskim žup-nikom Mihaelom Perčičem, ki je bil moj voditelj po Španiji, odpeljal na kolodvor, da se od-tam podam na Portugalsko obi-skat Fatimo.

Vlak je vozil izredno hitro ter se redko kdaj ustavil. Zjutraj ob 6.30 se pripeljem do špansko-portugalske meje, kjer je vsto-pila na vlak portugalska obme-jna straža. Tu ni bilo nobenega pregleda prtljage; le potni list so pregledali in zigosali; to je bilo vse. Tudi glede ruske vize in drugih viz komunističnih dr-žav ni bilo nobenih ovir. To verjetno zato, ker so videli, da so mi dovolili Španci po mili volji hoditi okoli, tedaj zakaj naj bi me ovirali Portugalci? Če je bilo Špancem tako prav, je Portugalcem tudi. Tako sem se potem mirno vozil preko sliko-vite pokrajine oljk in drugih južnih sadežev ter se ob desetih dopolne prijeljal v Lizbono, glavno mesto Portugalske. Tu sem izstopil. Kam sedaj? Naj-prvo tja na naslov onega rojaka, katerega naslov so mi dali v Ma-dridu. Sedem na avtotaksi, dam soferju naslov in kmalu potem sem se že vozil po ulicah sliko-vite Lizbone; nekaj časa ob pri-stanišču, nato v breg. Kake pol ure potem sem bil na cilju; bilo je pri neki cerkvi, kjer mi neki duhovnik pove, da dotičnega ro-jaka, ki ga iščem, ni več tukaj. No, če ga ni — si mislim — tudi dobro; že najdem primeren pro-stor v Lizboni.

Ker je bil duhovnik jako pri-jazen in je govoril tudi angle-ško, sva pričela razgovor. Na vprašanje, odkod sem in zakaj sem prišel sem, mu pojasnim, da potujem po Evropi, od tu pa se vračam v Ameriko; prej pa hočem obiskati še Fatimo. Ker je videl, da sem šele prišel, mi svetuje, da grem v gostišče, kjer se zbirajo romarji, ki odhajajo v Fatimo in od tam nazaj; tam lahko dobim prenočišče in hra-no. Izborno! Potem grem kar tja. "Ali je daleč do tja?" vprašam. "Ne," pravi duhovnik, "ni daleč. Saj grem kar z vami." Pelje me v označeno gostišče, kjer sem bil takoj sprejet. Tu so mi takoj odkazali prav lično sobo in ker je bila ura že blizu poldne, me povabijo v obednico na obed, kjer so bili zbrani go-stje, ki so točasno tam stanovali; med njimi je bilo več duhovni-kov in en škof.

Postrežba pri mizi je bila zelo dobra; dovolj okusne jedi in pi-jače. Vina nisem nikjer toliko spil kot tukaj; tako mi je bil všeč, da sem neženirano praznil kozarec za kozarcem. Po obedu sem šel na sprehod po mestu; zvečer po večerji pa spat. Soba

kakor postelja mi je bila zelo všeč, da sem brž trdno zaspal. Rano zjutraj me je prebudilo petje petelinov, ko so peli kakor za stavo, kar mi je bilo zelo všeč. Takega kikirikanja še ni-sem slišal, odkar sem šel z mo-jega doma, iz Prevalja. Zato sem z veseljem poslušal ta pristni petelinji koncert. Zjutraj sem bil pravočasno zopet na nogah, šel v kapelo blizu moje sobe k maši; potem pa k zajtrku, kjer je bilo, kakor pri obedu in ve-čerji, vsega dovolj. Po zajtrku seveda hajdi na sprehod po Liz-boni!

Prvo, kar je bilo treba ure-diti, je bilo, poskrbeti za povra-titi v Ameriko, drugo pa poiz-vedeti, kako pridem v Fatimo. Da to uredim, sem stopil v urad zrakoplovne družbe "Pan Ame-rican" ter vprašal glede cen ka-kor tudi glede odhoda zrako-plovov v Ameriko. Ko so mi vse pojasnili, sem stopil še v urad zrakoplovne družbe "TW-A", kajti ni, da bi človek kar precej prvo možnost zagrabil; vsekakor je treba biti tudi v teh ozirih previden in gospodarski. Ko mi agent pove ceno, mi je bila kar takoj všeč; razlika med prvo in drugo je bila, da je bilo pri "TWA" za kakih 25 dolar-jev ceneje, kar je spričo že do-kaž izčrpane blagajne tudi meni prav hodilo. Agentu sem odgo-ovoril, da predloženo ceno spre-jmem ter mu kot aro dam 50 do-larski bankovec, ostalo pa mu plačam, ko bo vozni listek go-tov. Naročim mu, da napravi vozni listek do Clevelanda. Ko je agent zagledal bankovec, je postal silno prijazen ter napra-vil tudi ves načrt za pot v Fa-timo in nazaj. Tako sem z enim mahom ubil kar dve muhi.

Navodila, ki mi ga je dal agent, sem se potem držal ter se drugi dan ob 8.30 zjutraj od-peljal z vlakom v Fatimo. Do končne postaje sem dospel ob 11.35. Na postaji sem takoj pre-sedel na avtobus, ki je pet mi-nut potem odpeljal proti cilju. Kazalec na uri se je pomikal proti tretji uri, ko sem od daleč zagledal znamenito fatimsko svetišče, baziliko Rožnovenske Matere božje. Med navzočimi romarji je bilo tudi par žensk, ki so ob pogledu na baziliko pri-čele moliti rožni venec. Tedaj sem se odkril tudi jaz ter po-zdravil Marijo. Ko je bila ura 3.10, se avtobus ustavi: Fatima! Pred menoj je bila fatimska ba-zilika: Pozdravljena, Gospa Fa-timska! Stopim iz avtobusa, po-tem pa takoj v bližnjo še skoraj novo gostilno, kjer naročim so-bo za prenočišče, nakar zapro-sim gostilničarja, da mi prinese kaj jesti, kajti bil sem že lačen, potem naročim še vina. Ko vse to kar se da hitro pospravim, grem takoj v Irijsko globel, kjer so fatimski pastirčki Lucija, Ja-cinta in Francek pred 43 leti gledali Marijo in se z njo raz-govarjali.

Mimo 25 metrov visokega kri-ža pri vhodu na obsežni trg, ki sliči s svojo kolonado Trgu sv. Petra v Rimu, pridem na sredo tega velikega prostora. Tu stoji na visokem podstavku pozlačen kip Presvetega Srca Jezusove-ga, ki z razprostrtimi rokami sprejema romarje. Od tu na-daljujem pot proti veličastni baziliki, potem pa po 31 stopni-cah v svetišče. Pozdravljena, Kraljica sv. rožnega venca! Tu je poleg glavnega oltarja še 14 stranskih oltarjev, ki je vsak posvečen eni od petnajstih skriv-nosti sv. rožnega venca.

Pokleknil sem ter se zahvalil Fatimski Gospe, da mi je dana milost biti tukaj. Tedaj, ko se je Marija prikazala trem pastirč-kom, sem bil jaz kot vojni ujet-nik na kozaškem Donu v Rusiji. (Dalje prihodnjič)

V Jugoslaviji se bori Balkan proti Evropi

Zagrebski list "Pitanja" je pa-del pri Komunistični partiji v nemilost. Izdajateljem (Hrvat-ska mladinska zveza) očitajo iz-zivalna stališča. Zmerni funkci-onarji zahtevajo skesano samo-kritiko odgovornih urednikov, radikalnejši pa, da se vse ured-ništvu odstavi ali celo list. pre-pove. "Pitanja" so pokazala s prstom na boleče rane Jugosla-vije z objavo razgovora z najod-ličnejšim marksističnim narod-nim ekonomom Brankom Hor-vatom. On pravi, da je kriv vseh socialnih in gospodarskih nadlog v državi okosteneli jugoslovans-ki politični aparat, ki se še drži razvojne stopnje iz l. 1960. In-tervju z beograjskim vseučiliš-škim profesorjem zavzema celih 16 strani. Glavne misli iz tega razgovora so:

"Pitanja": "Gospod profesor, kako vi gledate na politično-gospodarski položaj Jugoslavi-je?"

Prof. Branko Horvat: "Zdi se mi, da bi ga lahko označil z o-strim prelomom v letu 1960. Po-litična nadstavba — to so stran-ka, država in uprava — je za-ostala za družbeno podstavbo (gospodarstvo, samouprava) v produkciji in kulturi."

"V letu 1960?"

"Do l. 1960 je potiskal politič-ni aparat deželo naprej; začel je vse odločilne novosti v pogledu samouprave, gospodar-stva in načrtovanja. Določal je posebno nalogo Jugoslavije v te-danjem svetu, kratko: nadalje-val je vlogo predstraže v revolu-ciji. Po l. 1960 je začel zaostaja-ti. Namesto, da bi vodil deželo še naprej, je zaostal za važnimi zahtevami. Ravno v času stag-nacije nadstavbe je pa dosegla podstavba velikanski razvoj. V tistih letih smo zabeležili naj-večji gospodarski napredek na vsem svetu. To je bil skok, za katerega so z a p a dno-evropske dežele potrebovale desetletja. Posebno v letih od 1960 do 1965 se je utrdila naša družbena samouprava v taki meri, da naši ljudje niso bili več voljni spre-jemati vmešavanja političnega aparata. Prišlo je do sporov in do naraščajočega nesoglasja med nad- in podstavbo: tu na-predek, avtonomija in samo-uprava, tam takoiimenovani cen-tralizem, ki je pa bil v resnici samo nekoliko počlovečen stali-nizem."

"In danes?"

"Naš sedanjí položaj bo verjet-no prišel nekoč v učbenike o so-cilogiji in politični vedi. Je to klasičen primer organizacijske-ga aparata, ki ni sposoben in tu-di nima moči, da bi rešil vpraša-nja, ki jih stavi družba. Naša družba postaja vedno bolj des-organizirana, socialne razlike se večajo, ideje in vrednote revolu-cije pa propadajo. Lastnina pre-haja množično v zasebne roke, nacionalizem narašča, ideološka

zmeda je vedno večja, gospo-darski napredek se ustavlja. In vsi ti degenerativni pojavi, po-navljam, imajo samo eno kore-nino: nesoglasje med potrebami zelo zapletene, razvite družbe in nesposobnostjo političnega or-ganizacijskega aparata, ki še vedno temelji na razmerah naše seljačke družbe iz petdesetih let, ko smo imeli še samo nekaj malih tovarn in mnogo nepisme-nih. Ta spopad evropskega go-spodarstva z balkansko politiko je temeljna težava Jugoslavije."

"Vaše napovedi za bodočnost?"

"Dokler ne bomo znali spravi-ti v soglasje naše politične nad-stavbe z družbeno podstavbo, bomo vedno padali iz krize v krizo. Ta kritični položaj bo tra-jal še tri ali štiri leta ali tudi več. Prišlo bo še do najrazlič-nejših presenečenj. Kar se je zgodilo na Hrvaškem, se je zgo-dilo samo slučajno tam in samo slučajno na nacionalistični rav-ni. Do eksplozije bi prišlo lah-ko kjerkoli drugod in iz katere-gakoli vzroka."

"Kaj bi bilo treba po vašem mnenju storiti?"

"Izobraženci bi se morali za-vedati zelo resnega položaja. Oni se ne smejo zadovoljiti z vlogo pasivnega opazovalca, ker sicer je jasno, kakšen konec nas čaka. Kadar politični aparat ka-kega procesa ne more obvladati, se vedno zopet vrača k najpri-mitivnejšim metodam kontrole: sili. In prav to dela tudi v go-spodarstvu. Poslužuje se zamrz-njevanja cen, ovira uvoz. Naš nestalni položaj sili vedno bolj k prisilnim političnim in uprav-nim ukrepom. Ko govorimo o naraščajočih socialnih razlikah, mislimo na dejstvo, da v Jugo-slaviji banke in trgovska pod-jetja ter njihovi uslužbenci na-glo in stalno bogate, reveži se pa potapljajo vedno globlje v revščino. Tudi to so posledice političnega aparata, ki ni sposo-ben kontrolirati družbenih pro-

cesov samouprave. Jugoslovans-ko gospodarstvo je — to doka-zujejo statistike — najbolj ne-stalno v vsej Evropi. Kaj to po-meni? Da je najbolj desorgani-zirano. Procesi se nadaljujejo, socialne razlike pa naraščajo. V nasprotju z organiziranim samo-upravljanim tržnim gospodar-stvom nimamo nikake možnosti naraščanje razlik zavreti. To skušamo doseči z gospodarsko-političnimi ukrepi, ki so pa ne-učinkoviti, ker se naše gospodar-stvo nahaja v obupni zmed. Mi nimamo nobenega premišljene-ga načrta, vse je samo gašenje tleče žerjavice. Na ta način lah-ko zamašimo kako luknjo, ne moremo pa doseči ozdravljenja. Bojim se, da bo vprašanje soci-alnih razlik izbruhnilo na dan z vso silo. Vse dosedanje je bilo samo svarilo pred nevihto."

"Ali manjka šolanih ljudi?"

"Mi imamo organizatorje ev-ropskega, da, celo svetovnega merila. Toda oni stoje pred te-melnim vprašanjem: kako naj fi-nancirajo proizvodnjo. Če bančni sistem ne deluje, kako rešiti vprašanje uvoza in izvo-za; če državni aparat ne deluje, kako preskrbeti surovine in ka-ko dati delavcem stanovanja, če ne funkcionirajo prevoz in dru-ge zveze? Organizatorji so oseb-no na mednarodni ravni, toda razmere, v katerih delajo, so balkanske. Največje težave niso pri tovarniških delavcih, ne pri nepismenih Bosnjakih ali pri nekvificiranih napol kmeth. Kakor smo nekoč naredili pro-dor na gospodarskem bojišču, tako je danes potreben prodor na politični fronti. Za nas narod-ne ekonomie bi ne bila nikaka čarovnija jugoslovansko gospo-darstvo na podlagi samouprav-ljanja boljše organizirati. Toda za uresničenje naših idej je ne-obhodno potreben 'dialog' s poli-tičnim aparatom."

"Gotovo mislite na praktične primere?"

"Da! Trpimo na velikem po-manjkanju stanovanj. Točneje ben kontrolirati družbenih pro-

je, za velike je dobro poskrb-ljeno. Tudi najmanjše provinci-alno mestoce že ima svoje 'De-dinje' (to je del Beograda, kjer stanujejo visoki funkcionarji). Torej bi morali vso našo finanč-no politiko usmeriti v to, da bi banke vlagale zbrani denar v gradnjo stanovanj. Tu se delajo velike napake. Jaz sem moral čakati v Beogradu tri leta na do-voljenje za gradnjo enodružin-ske hišice. Namesto, da bi pora-bili denar za gradnjo stanovanj, gre za nesmiseln luksuz, za Mer-cedese, za motorne čolne in za potovanja. V Zagrebu stane po-državljena stavbna parcela več kot v Washingtonu ali Pittsburg-hu enaka v zasebnih rokah."

Nixon pridobil v očeh javnosti s koncem vojne

NEW YORK, N. Y. — Konec vietnamske vojne je dvignil ugled predsednika Nixona v ame-riški javnosti na novo višino. Kar 77% vprašanih je pohvali-lo njegovo delo "za mir na sve-tu", 72% priznava njegovo za-slugo za končanje vojne v Viet-namu in 62% za končanje vojne "pod častnimi pogoji".

Na splošno odobrava njegovo vodstvo ZDA 60%, med tem ko je 39% z njim nezadovoljno. Da bo tako vodil deželo v zado-voljstvo prebivalstva, sodi 61% povprašanih, 33% pa jih v to dvomi. To je približno isto raz-merje, v katerem je predsednik Nixon v novembru zmagal pri volitvah.

Predsednik Nixon uživa kljub ostrim kritikam v Kongresu in delu časopisja v javnosti podporo v začetku svoje druge poslovne dobe v enakem razmerju, kot je je užival v prvi dobi. V razmer-

Help Wanted Male or Female

CUSTODIAL WORKERS

Immediate openings for night shift custodial workers, 10:15 p.m. to 6:45 a.m. Will do heavy building cleaning including floors, walls, and furniture. 1 yr. experience in cleaning, work references required. \$2.83 per hour PLUS

- University paid hospitalization and life insurance.
- Nine paid holidays.
- 2 wks. paid vacation after 1 yr.
- Free uniforms after 4 months.
- Tuition assistance.

For further information please phone

687-3636
THE CLEVELAND STATE UNIVERSITY

Help Wanted — Female

Radi bi dobili

žensko za lahka hišna dela pri dvih starejših ljudeh, lahko živi pri nas v Highland Heights.

Kličite 449-4594 (49)

HELP WANTED BILLING CLERK

Aptitude for figures, typing, general office experience. 391-2004

bet. 10 and 3 for interview (48)

Iščemo pomoč

Iščemo ženske, ki govorijo Hrvaško.

Kličite 361-8042

ANZLOVAR'S DEPT. STORE
6214 St. Clair Ave.

HELP WANTED

Cleaning lady — not over 50 yrs. old. 5 days per week — 6 hours per day.

OHIO FURNITURE CO.
6321 St. Clair Ave. (48)

Male Help Wanted

Delo na strojih "Drill Press" Tovarniška izkušnja priporočljiva

RISHER IN KOMPANIJA
27011 Tungsten cesti v Euclidu
Kličite 732-8351 (51)

ju 51:40 so povprašani odklonili očitke, da "se predsednik ne briga dovolj za revne, in tiste, ki potrebujejo podpore".

V razmerju 52:40 so povprašani odgovorili L. Harrisu pri-trdilno na vprašanje: Če Nixon vzbuja zaupanje, kot bi ga naj vzbujal predsednik. Pred enim letom je bil na isto vprašanje odgovor negativen v razmerju 49:40.

MALI OGLASI

NAPRODAJ

Pohištvo za spalnico in dnev-no sobo ter enojna postelja in predalnik, pohištvo za otroško sobo, štedilnik in hladilnik, sko-raj nov pralni stroj.
391-3531

WANT SMALL
HOUSEHOLD ITEMS
381-6538 - days
321-0450 - evenings (50)

GROVEWOOD AREA

Immaculate 2-family, move-in condition. 5 rooms in each suite, full basement, 2 car garage, newly painted exterior. Asking \$31,900 — will listen to reason-able offers.

YAKELL REALTY
32610 Vine St. 944-5440 (50)

Blizu E. 185 St.

sedem letni zidan ranch napro-daj, tri spalnice, klet, dve garaži, blizu trgovin in transportacije. V spodnjih tridesetih.

Blizu E. 200 St.

Colonial, z aluminijam obita, tri velike spalnice, jedilnica, klet, dvojna garaža, v prvovrstnem stanju.

Holmes Ave.

bungalow z tremi spalnicami, na novo električno napeljavo, cop-per plumbing, \$15,900.

Euclid

na novo delan na pol zidan du-plex, tri spalnice, jedilnica, ve-lika kuhinja, dvojna garaža.

Euclid

Imamo različne nove domove, splits, ranches in Colonials. Za informacije kličite!

Upson Realty

RE 1-1070 499 E. 260 St. (49)

Hiša naprodaj

Lastnik prodaja dvodružinsko hišo, 5-5, garaže, E. 150 blizu Lake Shore Blvd.

Kličite 481-9420 (47)

V najem

Pet-sobni apartment zgoraj v Collinwoodu blizu cerkve St. Jerome. Kličite 531-6680. Po 6. uri pa 481-5437.

Naprodaj

zidan bungalow v fari sv. Kri-stine, mirna cesta, rekreacijska soba, garaža, lastnik.
732-8878 (51)

Naprodaj

Dvodružinska hiša za Hunt-mere Ave., in enodružinska na Mohican Ave. Kličite KE 1-9286 ali IV 1-1626. (50)

Odda se

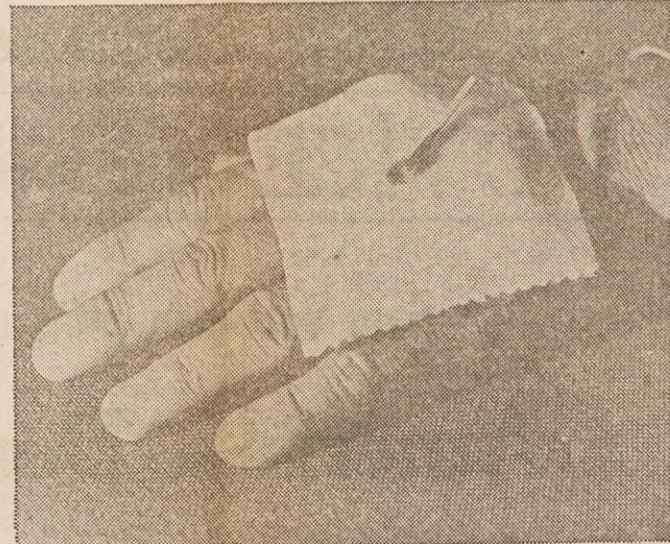
2 opremljeni sobi na E. 67 St. privatni vhod, kopalnica,
Kličite RE 1-5513 (x)

Male Help Wanted

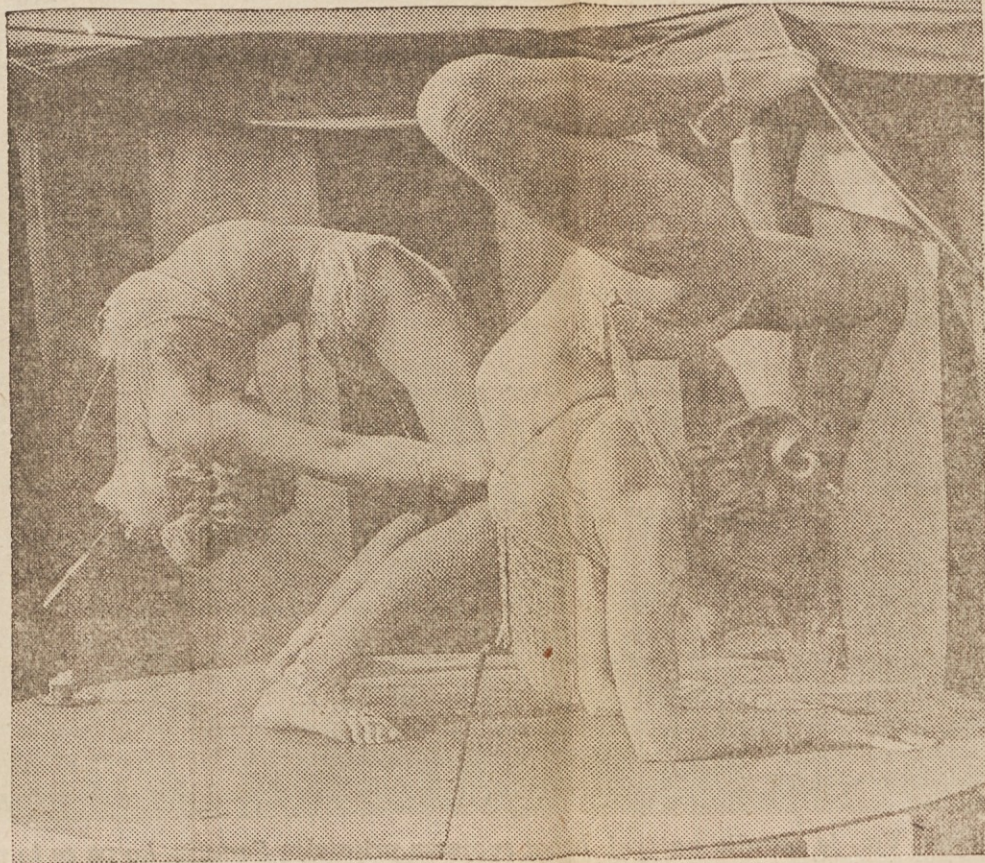
Delo na strojih "Drill Press" Tovarniška izkušnja priporočljiva

RISHER IN KOMPANIJA
27011 Tungsten cesti v Euclidu
Kličite 732-8351 (51)

Improved flame retardant fabrics—

Chemists at USDA's Agricultural Research Service's Southern regional laboratory, New Orleans, Louisiana, have developed an improved and inexpensive chemical treatment that makes cotton sleepwear fabrics virtually flame resistant, wrinkle resistant, and durable. Previous flame retardants have either been prohibitively expensive or have tended to give the fabric a yellowish cast. The USDA-developed treatment should help manufacturers of children's sleeping garments better meet the new Federal standards for fire retardancy that is laid down by the Flammable Fabrics Act which takes effect July 29, 1973. USDA PHOTO

AKROBATIKA — Sestri Ilona Perhacoua, 33 let, in Vera, 25 let, kažeta pri nastopu v Rimu v Italiji svoje zmožnosti. Čelnjki nastopata s skupino mednarodnih akrobatov.

IVAN PREGELJ:

OTROCI SONCA

POVEST

"Čujmo, čujmo! Ponoči? Kakopa to?" je vprašala notarka. Za trenutje je legla na vse zadrega. Pa se je geometer sam prvi zasmejal:

"Ta porednica mi menda kroke očita."

"Ali po krivem?" je vprašala notarka pobožnjaško pikro.

"Po vsej pravici krščanske prizanesljivosti," je odgovoril geometer široko, uporno. Pa je hkrati zaslutit na sebi trudni in zbegani Helenin pogled, senco živčne razdraženosti, ki je šinila mimo lepih ustnic. Umel je, postal nestrpen in zmeden. Sam pri sebi je iskal in ugibal:

"Kaj vendar misli? Če s količkom vrnem notarjevi na ročico, tako vozniki pa le nistem, da bi bil surov. Pa se boji misli: prej je vriskal, zdaj ko bo vina vase dobil, bo kar klel in kvan-tal. Bom, na tihem, in pri kr-vavi gorenjski duši, bom dejal, da beseda še ni konj. Nobene fige še ni pustila na cesti. Moja ne!"

Košir mu je nalil vina in napil. Prisiljeno živahno je odzdravil.

"Da smo zdravi, ljudje božji!"

"Živel, gospod France," je otroško žuborela Slavica. "Apropos, Albinček! Ne bodi požrešen! Do dna, gospod učitelj! Kdor ljubi, pije eks."

V veselem šumu se je hrupno zaletelo nerodnemu in plahemu Sivcu. Vino mu je udarilo in praščilo skozi usta in nos. Ves zaripel se je opotekel od mize skrivat in krotit svojo neradovoljno nedostojnost. Živahna Slavica mu ni prizanašala.

"Saj," se je pačila užaljeno z narejenim izrazom gnusa, "še piti ne zna v dostojni družbi. Albinček, suni ga, suni v hrbet, da se ne zadavi, pa ruto mu posodi. Nu, ni treba, hvala Bogu. Ruto ima."

"Ampak, Slavica!" je vzkliknila tedaj Helena močno živčno, tako da jo je sestra pogledala otročje zavzeto in je za nekaj trenutkov vsa družba umolknila in se umirila.

Sredi tega molka je posilil bogoslovca Jamca suh in nadležen kašelj.

"Vsa otroška in ljubka je kakor pastirčica v lehi," je občutil France veseio Slavico in nato togo Helenino besedo. "Pa tudi sestre ne prenese. Zlodja vendar, trapist prav zares, danes in jutri, amen."

Iz trpkoga občutja se mu je zdajci, ko je Jamec zakašljal, vnela nekakšna bolna objest pa je vzkliknil trje, kakor je mislil in hotel:

"Strela, Tine! V tem soncu kašljaš? Mar si jetičen?"

Trpko se je zgenil bogoslovec, stresel se s svojimi usehlimi rameni in se molče trudno nasmešnil. Geometer je videl, da ga gleda celo notarka nekam začudeno pomilovalno, Helena pa se je kar spačila.

"Eh, beseda ni konj," je ugovarjal geometer bolno uporno sam pri sebi, dasi se je sam čudil, kako je mogel spregovoriti navidezno tako neobzirno. V težki zadregi je stegnil roko in si nalil kozarec, da je prekipel, ga vzdignil in vzkliknil:

"Kakor sem zdrav in širokoust! Če pa prav vsem sonca in zdravja napijam, pa ne trčite z menoj, ki po svoje slišite in vidite."

Vrgel je vino vase. Pred očmi je zopet imel Helenino lice. Ni se več pačilo, bilo je mirno, resno, komaj nekako začudeno. Zlahka je našel besedo za bogoslovca:

"Če je zabolelo. Tine! Ali ne znaš vrtniti?"

"Kadar boš zares udaril, France," je odgovoril prečudno živo in prisrčno bogoslovec, mu dvignil nerodno kozarec v pozdrav in pil. Rahla rdečica mu je obilila blede lice, oči so se mu vlažile.

"Velja, Tine!" mu je zašepetal geometer. Za nekaj trenutkov je nato kar odmrli družbi in iskal samo duševnega porazgovora s Heleno. "Tak sem, pa se hudi," je občutil in hotel, da bi spoznala in verjela, "kadar me prevzameš. Vso razsodnost in močatost izgubim, kakor Slavica žuborim in haljam po svoje, kakršen sem zrastel, hribovski, godčevski in furmanski. Pa ti ne prijam. Ne prijam ni sam sebi. A je tako. Hočeš, da se vsaj pred drugimi opravičim? Pred notarko, ki naju oprezuje oba, kakor da je tvoja guvernantka in moja teta? Hočem. Opravičim se pri priči. Po svoje, umej, če moreš, zakaj beseda ni ne konj ne figa na cesti. S šalo torej in z zanosom, ki ga bo vsaj verni učitelj Sivec z ugodjem užil."

In je spregovoril, stal in imel vso družbo bolj v veri, da jo mora imeti s svojo osebnostjo, kot z besedo, ki naj bi pridobila.

"Saj se menda poznamo," je dejal. "Zamerite ali pa ne. Kadar se vrne človek domov, gre pa si najprej čevlje očisti prahu in blata. Jaz pa sem danes padel kar s ceste med omikano družbo, iz rovi v salonske ljudi. Dovolite, potrpite! Bom že na-

šel ravnovesje..."

"Verjemite mu," je tedaj vzkliknila Slavica. "Ravnovesje! Našel. On pač, pa ga bomo mi pogrešili. Kaj, gospod učitelj? Kako ste navajali iz Heineja na Rigiju? Pa ti povej, Avrelija, če sam noče."

"Benebelt herauf und benebelt hinunter," (nemško), natrkani gor in natrkani dol je podvoril učitelj s svojo načitanostjo.

"Sploh v pijanem stanu," je ugajalo dekletu. "Močna beseda! Papa, skrbi no, da se bo uresničila. Ne bodi stisnjen. Dozdaj smo ga le pokušali."

Posluhnila je k poštarjevemu Albinu, ki je objestno zrastel, ko je čul, kako je Košir res poklical Rebrnika pa naročil izdatnega prigrizka in nove pižaje.

"Si čula? Si videla? Ali ni hudo ljubka?" je ob njeni besedi v mislih nagovoril Poznik Heleno. Domišljavo je iskal medtem dijak nekakega njegovega priznanja, mežiknil in skomizgnil malomarno z rameni. Geometer ga je zrelo prezrl. Medel nasmeš na Heleninih ustih mu je bil za majhno nagrado. Toplo mu je leglo okrog srca. Ves je bil dober in prizanesljiv. Spoznal je in videl: "Heleno! Kako tuje si lepa in dobra!"

Ne da bi se menila za družbo sta spregovorila neprisiljeno prijazno, kakor da sta sama. On je slikal s svojo besedo svojsko

lice svojih prijateljev, ki jih je bil posetil zadnje dni. Pa je čutila, da hoče povedati nekaj drugega, da se ji hoče samega sebe, svoj okus in svoj obraz stolmasti, opravičiti se in predstaviti, in ji je delo dobro. Ni umela njegove trpko domače in nazor-

ne besede brez vse mestne in gosposke olikanosti, šla je za toploto, ki je vela iz njegovega glasu in jo prosila, naj ga prav ume.

"Jože, Lojze pa Matija," je dejal, "saj bi ne vihale spricho njih nosu le mestne gospe, še

svojim tovarišem so v spotiko, kor je povedal, da misli. Potem pa je vprašala s tihim dvomom v glasu:

"Ali mislite, da imate samo moški tak svoj obraz?"

"Zdi se mi, da ga vsaj nekateri med nami hočejo zavestno imeti," je odvrnil.

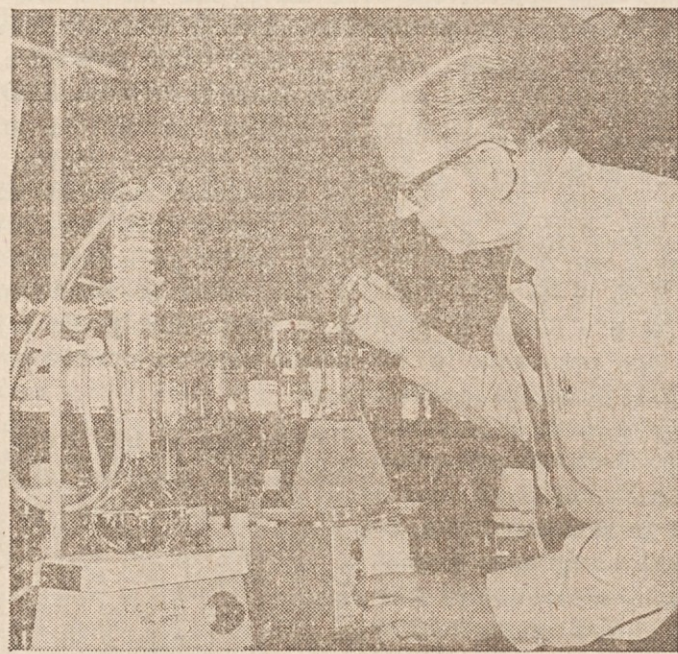
"Ne vidiš," je odvrnila toplo, kakor da se strinja z vsem, ka-

(Dalje prihodnjič)

SESTRI — Hčerki pokojne Judy Garland sta se sestali na nekem družabnem večeru v New Yorku. Na levi je Lorna Luft, na desni Liza Minelli.

Cotton Cleaned Waterways?

USDA Agricultural Research Service chemist Earl J. Roberts adds treated cotton fibers to a water solution containing mercury. The treated cotton fibers will attract mercury and remove it from the water. This discovery was a happy plus in Dr. Roberts' research aimed at developing new durable press finishes for cotton. The combination of chemicals being used in this research revealed a high affinity for mercury salts. Cotton fabrics chemically modified with these chemicals were used in these tests to remove mercury salts from the water. The treated cottons can be regenerated and cleared of mercury salts or other metal salts by washing in sodium citrate solutions. For example, a continuous belt of fabric could be passed into and through a mercury polluted stream to absorb the mercury, squeezed through rollers to remove excess water and immersed in a regenerating bath to remove the mercury. After the bath, the cotton could be returned to the stream to continue scavenging for mercury. These tests are being conducted at the ARS Southern Regional Research Laboratory located at New Orleans, Louisiana. Similar tests are in progress throughout the country in a concerted effort to find ways to reduce the concentrations of mercury being dumped into many of the Nation's lakes and streams. USDA PHOTO

Oglašujte v naših malih oglasih

- ČE PRODAJATE ali kupujete rabljeno pohištvo,
- ČE ISČETE ali oddajate stanovanje,
- ČE POTREBUJETE delovno moč,
- ČE ISČETE zaposlitev,
- ČE PRODAJATE ali kupujete nepremičnine —

dajte mali oglas v

AMERIŠKO DOMOVINO!

Pokličite HE 1-0628.

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znanke, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

PO KRATKEM PREMISLEKU — Dve leti stara Meegan Tracy v Restonu, Va., je obrnila najprej hrbet svojemu prijatelju Samyju, ko pa se ta ni dal odgnati, se je premislila in začela svoj sladoleđ deliti z njim. Kot kaže slika na desni, sta s to odločitvijo zadovoljna oba!